

Sygn. akt III Ca 1060/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

Sędzia SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa T. S. i J. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 11 lutego 2014 r., sygn. akt I C 949/13

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 11.618,60 zł (jedenaście tysięcy szesnaście osiemnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2012 r. oraz koszty procesu w wysokości 1.605,32 zł (tysiąc sześćset pięć złotych i trzydzieści dwa grosze);

b) w punkcie 3 w ten sposób, że nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim od powodów solidarnie kwotę 30,19 zł (trzydzieści złotych i dziewiętnaście groszy), a od pozwanej kwotę 56,07 zł (pięćdziesiąt sześć złotych i siedem groszy), z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych;

2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 881 zł (osiemset osiemdziesiąt jeden złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kwotę 600 zł (sześćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 1060/14

UZASADNIENIE

Powodowie T. S. i J. S. wnieśli o zasądzenie solidarnie od pozwanego (...) Towarzystwa ubezpieczeń (...) SA w S. 17817, 99 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 2 lipca 2012r. oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu podali, że

w wyniku kolizji drogowej uszkodzony został samochód osobowy R. (...) stanowiący własność A. i K. R.. Sprawca szkody ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Pozwany wypłacił poszkodowanym jedynie część należnego odszkodowania, mimo przesłanego mu kosztorysu naprawy pojazdu. Powodowie podawali, że wstąpili w prawa poszkodowanych na podstawie umowy cesji i domagają się zapłaty nieuregulowanych kosztów naprawy (wartość naprawy wyliczył na 15267, 19 zł przy przyjęciu stawki a roboczogodzinę 80zł) oraz kosztów najmu pojazdu zastępczego 10184, 40 zł, za okres od 1.06.2012r. do 8.08.2012r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów kosztów procesu. Zarzucił, że wartość kosztów naprawy pojazdu wypłacona została w wartości bezspornej, natomiast pozostałą ewentualną część do wypłaty uzależnił pozwany od przedłożenia przez powodów faktur za naprawę pojazdu oraz udostępnienia pojazdu do oględzin. Zarzucił pozwany, że po przeprowadzonych oględzinach stwierdzono, że pojazd naprawiony został niezgodnie z oceną techniczną i zatwierdzonym kosztorysem naprawy. Zarzucił, że w sytuacji, gdy warsztat wykonuje naprawę wykraczając ponad czas niezbędny wskazany przez producenta, ten podmiot winien ponosić koszty najmu pojazdu zastępczego w zakresie przenoszącym normalne następstwa szkody komunikacyjnej. Zarzucił pozwany brak umowy najmu pojazdu zastępczego oraz nadmiernie długi okres najmu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 lutego 2014r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w pkt 1 zasądził od pozwanej solidarnie na rzecz powodów 17.227,60zł (siedemnaście tysięcy dwieście dwadzieścia siedem złotych 60/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2012r oraz koszty procesu 3.308 (trzy tysiące trzysta osiem) złotych; w pkt 2 w pozostałej części powództwo oddalił; w pkt 3 nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim 480,18zł (czteryście osiemdziesiąt złotych 18/100) tytułem kosztów sądowych.

Bezspornym było, że uszkodzeniu w kolizji drogowej uległ samochód osobowy marki R. (...), sprawca szkody ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego oraz suma wypłacona poszkodowanym tytułem odszkodowania w wysokości łącznie 7781, 20 zł w tym 147, 60 za holowanie, reszta za naprawę pojazdu.

Nie było kwestionowane, że powodowie wstąpili w prawa poszkodowanych na podstawie umowy cesji z dnia 24.09.2012r. Strony umowy ustalił, że likwidacja szkody nastąpi w oparciu o upoważnienie stanowiące załącznik do umowy. Upoważnienie z dnia 24.09.2012r. podpisane zostało przez obojga poszkodowanych.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, w samochodzie uszkodzone zostały części, z których ubezpieczyciel zakwalifikował do wymiany 41 pozycji, do naprawy 1. Identyczne pozycje ujęto w kosztorysie sporządzonym przez warsztat. okładzina zderzaka, wlot powietrza dół, pokrywa przednia, podkładka tablicy rejestracyjnej, tablic rejestracyjnej – wszystkie z kwalifikacją wymiany. Koszt naprawy brutto przy stawce za roboczogodzinę 80zł wynosi (...), 19. Czas wynajmu uzależniony jest od daty zgłoszenia szkody, oddania samochodu do naprawy, daty powiadomienia warsztatu o uznanym zakresie uszkodzeń. Uszkodzenie pojazdu nastąpiło 1 czerwca 2012r., szkodę zgłoszono 5 czerwca 2012r., oględziny przeprowadzono 5 czerwca 2012r., 13 czerwca 2012r. ubezpieczyciel zwrócił się do warsztatu o przesłanie swojego kosztorysu w celu weryfikacji, warsztat sporządził 22 czerwca 2012r., 2 lipca 2012r. ubezpieczyciel udzielił odpowiedzi, podając, że wartość z kosztorysu powodów urealnił do 50% ceny części oryginalnych. Podał, że zlecił oględziny ponaprawcze pojazdu. Dnia 24 lipca 2012r. pozwany poinformował o przyznaniu bezspornej wartości odszkodowania 7633,60 zł (w tym holowanie). W dniu 28 września 2012r. pozwany przesłał powodom zweryfikowany kosztorys wynajmu pojazdu zastępczego, nie wypłacając nic z tego tytułu. Technologiczny czas naprawy zdaniem Sądu, w oparciu o tezy opinii biegłego M. D., wynosi 13 dni roboczych, a średnia stawka za roboczogodzinę – 80zł.

Jak stwierdzono, powodowie nie wystawili poszkodowanym faktury za wypożyczenie pojazdu zastępczego z uwagi na brak wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela za ten element szkody. Z kosztorysu sporządzonego przez powodów wynika, że powodowie stosują stawkę najmu netto 120zł, brutto 147, 60 zł. Poszkodowani korzystali z pojazdu zastępczego przez okres 69 dni na podstawie upoważnienia wystawionego przez powodów z dnia 1 czerwca 2012r. podpisanego tak przez powodów, jak i poszkodowanego A. R.. Samochód zastępczy był poszkodowanym niezbędny przez cały okres naprawy, korzystali z samochodu zastępczego R. (...) od daty oddania pojazdu do naprawy powodom do dnia, w którym otrzymali naprawiony samochód.

W tym stanie rzeczy Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za uzasadnione w całości co do zasady, a co do wartości w zakresie, w jakim wynikało to ze sporządzonej w sprawie opinii biegłego sądowego z zakresu motoryzacji i techniki samochodowej M. D.. Szkodę w pojeździe rozliczono metodą kosztorysową. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż poszkodowany może żądać odszkodowania za naprawę nawet jeżeli naprawy pojazdu nie dokonał, co wynika z ugruntowanego orzecznictwa. Pozwany odpowiada bowiem za szkodę, a nie za jej naprawienie.

W zakresie wysokości szkody oraz sposobu jej naprawy Sąd Rejonowy powołał się na regulację art. 363 § 1 kc, wskazując, że strony domagały się weryfikacji jedynie kosztów naprawy oraz najmu pojazdu zastępczego.

Jeżeli chodzi o koszty najmu pojazdu zastępczego powództwo uwzględniono w przeważającej części, to jest za okres 65 dni w wartości brutto, z uwagi na fakt, że poszkodowani nie są płatnikami VAT-u. Uznano nie tylko technologiczny czas naprawy wynikający z opinii biegłego (13dni), ale także stawkę dobową za najem pojazdu 120zł netto (1476zł brutto), której pozwany faktycznie nie kwestionował. Zasadność okresu najmu wynika uzasadniał okresem pomiędzy datą kolizji (1 czerwca 2012r.) a datą oględzin oraz uzależnieniem wypłaty odszkodowania od przeprowadzenia oględzin ponaprawczych, daty weryfikacji kosztorysu powodów, daty przyznania i wypłaty odszkodowania. Dlatego uznano za uzasadnione okres najmu 65 dni. Co prawda szkodę zgłoszono 5 czerwca 2012r. jednakże zdaniem Sądu Rejonowego poszkodowany nie ma obowiązku zgłaszania szkody od razu tego samego czy najbliższego dnia.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że obowiązek wystawienia faktury za najem pojazdu powstaje w momencie otrzymania choćby części należności wynikającej z umowy, a dokument ten pozostaje bez wpływu na kwestię powstania stosunku zobowiązaniowego. Zważył, że pozwany uzależnił fakt wypłaty odszkodowania od przeprowadzonej naprawy i wykonania oględzin ponaprawczych, zatem nie może kwestionować okoliczności, że powodowie czy też poszkodowani nie przedsięwzięli działań w celu naprawy pojazdu przed przyznaniem odszkodowania, tym bardziej, że w rozliczeniach szkód z OC poszkodowany w celu dochodzenia odszkodowania wcale nie musi samochodu naprawiać. Zatem domaganie się przez pozwanego okazania pojazdu do oględzin ponaprawczych i uzależniania od tej okoliczności wypłaty odszkodowania było zdaniem Sądu nieuprawnione i spowodowało wydłużenie się okresu korzystania z samochodu zastępczego.

Za udowodnione zatem uznano tak wartość szkody w zakresie kosztów naprawy w pojeździe i wartość najmu pojazdu zastępczego w części od daty zgłoszenia szkody do daty odbioru przez poszkodowanych naprawionego pojazdu z warsztatu powodów, w tym zakresie uwzględniając powództwo na mocy art. 822 kc.

Orzeczenie o odsetkach oparto o art. 481 kc, a o kosztach procesu - art. 100 kpc.

Apelację od tego wyroku w części dotyczącej kosztów wynajmu pojazdu zastępczego za okres 38 dni wniosła pozwana, domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 5609zł oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje na jej rzecz, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie w tej części sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim z pozostawieniem mu wyrzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego.

Zarzucała naruszenie przepisu prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 kpc przez błędną i arbitralną ocenę dowodów i przyjęcie, że uzasadniony czas wynajmu pojazdu zastępczego wynosił 65 dni, podczas gdy z opinii biegłego wynikało, że technologiczny czas naprawy pojazdu wynosi 13 dni. Wskazywała apelująca na naruszenie art. 354 § 2 kc, art., 362 kc, art. 826 § 1 kc w zw. z art. 415 kc przez niezastosowanie i pominięcie, że powód przyczynił się do zwiększenia szkody.

Skarżąca powoływała się także na naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc przez uznanie, iż żądanie pozwu zostało udowodnione w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 65 dni, podczas gdy powód nie wykazał, by korzystanie przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego w okresie przekraczającym 13 dni było uzasadnione czasem naprawy lub innymi okolicznościami oraz nie wykazał faktu faktycznego poniesienia tych kosztów.

Apelująca zarzucała błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż to pozwany ponosi odpowiedzialność za wydłużenie okresu najmu pojazdu i pominięcie, iż to działania powoda spowodowały zwłokę likwidacji szkody, a także ostatecznie powoływał się na nierozpoznanie istoty sprawy przez brak wnikliwego przeanalizowania czynności podejmowanych przez powoda w okresie od dnia oddania uszkodzonego pojazdu do naprawy do dnia wydania pojazdu i uwzględnienie nieuzasadnionych okresów przestoju w działaniu powoda.

Zdaniem pozwanej poszkodowany dla zmniejszenia szkody winien jak najszybciej ją zgłosić celem umożliwienia podjęcia dalszych działań przez ubezpieczyciela, co Sąd Rejonowy zignorował, nadto nie wynika z uzasadnienia wyroku, które dni przyjął Sąd za zasadne dla wynajmu pojazdu zastępczego. Zarzucał, że powodowie nie wykazali przyczyn dla opóźnienia wykonania kalkulacji szkody przez 16 dni, przez co nie współdziałali z ubezpieczycielem. Wskazywał na odpowiedź pozwanej z 2 lipca 2012r. co do sposobu urealnienia cen części oraz zlecenia wykonania oględzin ponaprawczych, z którym to dniem powodowie winni byli przystąpić do dokonania naprawy pojazdu, natomiast nie podejmowali żadnych działań przez 22 dni. Apelujący wskazywał na konieczność współdziałania wierzyciela i zapobiegania zwiększeniu szkody, do czego powodowie się nie zastosowali. Podnosi, iż doszło do zachwiania rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążaniem dłużnika poprzez akceptację nieuzasadnionie długiego czasu najmu pojazdu zastępczego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji pozwanej jako nieuzasadnionej oraz zwrot kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej była uzasadniona.

Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w oparciu o oferowany przez obie strony reprezentowane przez wykwalifikowanych pełnomocników, stąd Sąd drugiej instancji ustalenia te przyjął za własne, bez konieczności ponownego ich przytaczania. Nie sposób było jednak podzielić oceny prawnej stwierdzonego stanu faktycznego i w efekcie do tego też sprowadzały się zarzuty skarżącego, jak stwierdził Sąd Odwoławczy, po analizie treści zarzutów.

Niesłusznie, jak zasadnie podnoszono to w apelacji, przyjęto, że uzasadniony czas wynajmu pojazdu zastępczego wynosił 65 dni, zwłaszcza, że z opinii biegłego wynikało, iż technologiczny czas naprawy pojazdu wynosił 13 dni. Za skarżącym należało przyjąć, że uzasadniony okolicznościami sprawy czas wynajmu pojazdu zastępczego wynosił 27 dni. Wskazać wypada bowiem, że już pismem z dnia 2 lipca 2012r. pozwana poinformowała, że zleciła przeprowadzenie oględzin ponaprawczych; zdecydowanie wówczas zatem można już było przystąpić do naprawy pojazdu, przy uwzględnieniu wymaganej dla jej przeprowadzenia ilości dni roboczych, stosownie do treści opinii biegłego.

Nie dopatrzyl się natomiast Sąd Okręgowy przyczynienia się pozwanej do powiększenia szkody; stwierdzić jedynie wypadało, iż szkoda obciążająca pozwaną, przez powodów podnoszona nie była w istocie tak rozległa jak to podnosili, w zakresie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego wynosiła bowiem równowartość stawki określonej i przyjętej słusznie przez Sąd pierwszej instancji na 147,60zł brutto przez okres 27dni. W pozostałym zakresie natomiast, zdaniem Sądu Odwoławczego, wydatki na cel wynajmu pojazdu pozostawały poza zakresem kosztów obciążających ubezpieczyciela.

W istocie zatem zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc przez uznanie, iż żądanie pozwu zostało udowodnione w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za czas ponad powyższy okres, było słuszne. Co do wynajmu pojazdu zastępczego, powodowie potwierdzili czas i fakt wynajmu, wskazali jego koszt oraz przedstawili na tę okoliczność fakturę, natomiast pozwana nie podważyła faktu rzeczywistego wynajmu pojazdu oraz nie udowodniła braku konieczności poniesienia tych kosztów w uwzględnionym przez Sąd Okręgowy zakresie.

Nie doszło natomiast do nierozpoznania istoty sprawy w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez powodów w okresie od dnia oddania uszkodzonego pojazdu do naprawy do dnia wydania pojazdu i uwzględnienia nieuzasadnionych zdaniem skarżącej okresów przestoju w ich działaniu, bowiem Sąd Rejonowy poczynił w tej mierze ustalenia oraz objął je rozważaniami prawnymi, częściowo niesłusznymi, jak wyżej przedstawiono.

Z tych wszystkich przyczyn uwzględniając apelację pozwaną w całości, należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt 1 we wskazany wyżej sposób, na zasadzie art. 386 § 1 kpc. Konsekwencją tego orzeczenia była konieczność zmiany także wyrzeczenia o kosztach procesu zawartego w pkt 3 wyroku, z mocy powyższej regulacji.

Koszty postępowania pierwszoinstancyjnego rozliczono między stronami stosunkowo, mając na uwadze ostateczny zakres wygranej do przegranej między stronami, na mocy art. 100 zd. 1 kpc w zw. z art. 108 1 kpc.

Zważył bowiem Sąd Odwoławczy, iż powód ostatecznie wygrał proces w 65%, pozwany zaś przegrał go w 35%. Na koszty postępowania pierwszoinstancyjnego składają się : wynagrodzenie pełnomocników stron w wysokości po 2400zł, opłaty skarbowe od pełnomocnictw w wysokości 17zł, wynagrodzenie biegłego w kwocie 480,18zł pokryte przez powodów.

Nieuiszczone koszty sądowe w wysokości 86,26zł stanowi część wynagrodzenia biegłego, tymczasowo pokryte ze środków Skarbu Państwa. Sumę tę rozłożono stosunkowo między stronami w wyżej wskazanym stosunku. Z tej przyczyny o nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zd. 1 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, obciążając nimi w całości przegrywających powodów. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwaną ustalone na kwotę 600zł oraz opłata od uwzględnionej w całości apelacji w wysokości 281zł.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera